

Erref. kodea: LAF-220-192 [70]

Izenburua: Hainbatetik jasotako lanak: Pottolo

'Kaliforniarra' 'Arzein den bat': *Hemengo
eskualdunen manerez zombeit gogoeta*

otxavirilaren 26-1958

Yam Director maitea

Ituna hemen zombait bera, egun hotan 'Herria' irabiltu eta an
izana nuz bar, bar, bar, izkia eta izkia, Iduritzen bazanzen balio dutela agertzia. Lan
ederra izanen dugu haoteko areinatzen. Barkatu jenamenduz eta auzinetat mil sekker.

Itxerengo eskualdunen manerey zombait gogota!

Duela hulta bat hil izan zen hemen eskualdun bat, eta itzuli hotakoak
abertutu ginduzten. Ervan zarokuten ere hola gure herri tarretarik hiltzen zelarik,
usaya zela orok igortzeko loreak, eta ahalaz ehortzetarat juaiteko.

Beraz ez ligintazken joan guhaure, igorri gintuen berze arzein batenarekin batean
sosa. Parte lorendako, eta berzea meza hederaren eman arazteko.

Phentza zer egin zarokuten: loren oaria hartu zuten eta mezena gibel igorri;
erranez ez zela hemen usayarik mezen eman arazteko ehortzetan! etlo! Beraz ez zuela
balio gure buruen erakusten arzea, hemengo andere bateri eman gindakon soo hura,
eman araz zitzen meza hek aphez zombaiteri hil harentzat.

Orai eran dezadan, ene iduriko, loreak ezartzen dira hil bateri haren arimaren
siraala bezela. Itan izan diton lore multeko bat ala ekun haret abantail heria. Haret
orduan behar gorria duena: othoitzak! Othoitzat egiten dira harentzat Jainko othoitzari,
haret bere hutsentzat dugken zorren ordaintzeko; eta holaz zeruratzen laguntzeko.
Baiman gure othoitzek indar guti izanez, hortako eman arazten dira mezet: Jainko-
aren beraren othoitzak delakotz. Abzarik ez emanez, hil hura uzten dugu bere ber, la-
guntzerik gabe abandonatua.

Loren eskaintzeko usaya hori da, pagano edo fedezaberen usaya bat. Fededunak
ikusiz duzen hiltentzat othoitz egiten eta heyen hil herrien errozeturekin arthatzien;
ezartzen dituzte heyek ere loreak beren hileri fededunak bera gutiago ez erakusteko!
Ez dut kompenditzen haatik, ez dutenaz gain ariman eta berze munduko bizitzean, hil
eta fini denaz gain kabalen gisa, zertako egiten dituzten jestu horiek. Heyen ustearan
arabera mando hilari olo emaita bezela da! Baiman gehiago dena da, gu eskualdunak,
pagansen heinerat jartzea!! Fededunak girela; guhaurek badugu ba naski usteka-
na; bera gure manerat ikusiz, ez dut uste nehoi biziki iduritutako zaiou!

Loren errotea, ederki usaya denaz gain; bera federik balinbadugu, eman mezet ere.
Borz dollar emaiten ditugu lorentzat; bi dollaretan eman arazten ahal dugu, hil haren-
tzat, ameriketatko lore guziet bera gehiago balioko duen meza!

eta guri bezela beldur bazizte sosa gibel eman dezaten, eman edozain katoliko aphe-
zeri; eta haret emanen baita errozelita bat, morek morentzat eman arazia den, hura
anuelapa batean barnean ezar eta igor haren familia edo turbilari; heyek erka
berdin egin dezaten beren aldiaren zruendako.

Nola hartuko duten, horiek ez du importik; zuet zuen egimbidea egina dukezu!

(1) sinhesterik

Pottolo

otzeingoa dembora pasatzeko molde on bat.

'Herria' erabiltzen baitut; segur atseginetkin irakurtzen ditut eskual herriko berriak,
eta manera berezi batez hemengo eskualdun batzuk igorri artikuliak; hok baitira
ene ehorte berean eta arrengrua berekin.

Ene ofizioa hura baita, aiphatuko dut arzeingoz, Badut frango churi, gorri pasa-
turik, bera orai frango aise itzulikatzen baimaiz; ezarri gogo dut nolaz:

otzeingoa lan borthitza. Hartako trabak hauche; Bakartasuna eta enegadura.

gira
Iborien erremedioak: Garbitasuna, erretasuna, eta gogoan zerbeit oneri buruz albatzea,
Ibuna garbitasunaz: arropen churitzzeari jantziak; gorputza ikus nahi; arropak lazuak
gehienak. Jikkinaz ez da osagarriarentzat on. Garbitasuna gogoan, ezen edarrien
gisa, bizumkerietan egonago eta errabia haundiago; berondatea ezegiztzen dute
eta gorputza etkentzen. Garbitasuna obretan! andre, edari eta bestekak utzi baz-
tererat; horietan abiatzen denari fite nagusitzen zuzko bizioak, eta hegen esklabo
da bilhakatzeko.

Jan, edanak hartu chukurki; Ibemen eritzen diren gehienek beren buriak di-
tuzte sobra mainkatzen; eta lamian gorputza ez aski trabailatuz, sobera hartu
hura phozam bilhakatzeko.

Gure egitekeria jarraiki cheerent. Nagusiak edo berze morbaitek baduenian lanik,
juarten nuz gogotik okasionia den ber, berzein gehienek ez dute nahi igitu ere,
bezit eta ez dela hegen lana! Zer importa du horrek lotu lanari den lekian, gure
osagarriari eta berzeri ongi egiten dugun. Izan erne putikuak; har plegu onak,
hetan da gure balioa. Eta beren lazakeriaren ederzeko erten baitute balio duela
hor astua bezela arzea, mit egundaino entzun dute "hura dela hura abila astua
bezela egiten dakiena!"

Jarraiki ere othaitzeri: Ez egun tarratata, ezin aski fite finituzko errezitazioe
bat bezela, hartan ez da deskantoiarik; bainan Kasu eginez zer erten den eta nori
mintzo den. Untza egina den othaitzak badu indar.

Egona nuz ez litazken liburak eskual Iberitiek humat. Gogota hutsen haizatzeko
behar du izpiritual zerbeit onetan alkatu, ez da suntsitzen ordaintzen dena bezit.
Berzainek ez jakin demora nola pasa, arzen abal litazke ikasten. Berriak, geogra-
fia, zianza, eskualdun gramera edo frantsesa, laborantza eta berze liburu. Ezar
balizte horien prezioak "Iberia"n, izartzen gombat gosta litaketa; nahi dituztenek mana
lezazkete hemendik eta demora berian sosa igor. Bichtan dena da, morbaitek behar
luzkela kontseilatu; gut ez dabilgu zer mana ez eta ikasteko molde hobereak; bera
bera eskual Iberian hoinbuste berondate oneko mun segura baita izanen dela
portako balontaricoa frango.

Jolaz lagun litazke gazteak hiririk urhun egiten eta demora berian jakita-
tearen biltzen. Berzainoa; ongi gobernatzeko eta familiatzeko chedeu duen batentzat
sosa beheteko, ez da ofizio hobirik, Fedearen begiratzeko, okasione zarratetik urhun
eta Jaintko maitearekin buruz buru, ez da lekun hobirik, berzain den bat.

Jain Director Iboritea,

Ibuna segidan zerbeit gogoeta eta ideya
'Iberia' n irakurtu artikulua batek sor- araziak. Nahi lachituzen
ezari Kasetan, haizn uzten zaitut!

Kaina beraz baliatzen nuz lehiatzeko (izanik ere berant)
zuri eta zure languntzailerik urthe on eta alegera bat, eta
luzi luze gure Kasetari. Urthe on eta osagarri on 'Iberia' ren
irakuntzailerik.

Eskual Iberiaren abtchateaz

Ibazararen 24 eko 'Iberia' n bazer artikulua bat sinatua
kostatarra, zoinak aiphatzen baituzten Eskual Iberitiko oihan- bar-
rez, eta hegen aphaizteaz gehiago eskualduneri emaitako bi-
ziti pidea.

Abtchatzen zuen ere hobako obra baten osatzea zombat gos-
ta baitekela, eta eraiter nola industriaren muntatzea aise
hobe baitekela: mozkinak emaiten dituelakotz aise lasterrago,
eta ere aise gehiago jenderik lana eman balero.

One gostuko, biak (industria eta huren antolatzea) behar litazke
batean egin; ezen industriaren etker arazteko behar dera bi
ganza: lehenik, industria harelk etherako dituen ganzen saltzeko
merkatua, eran nahi baita behar dela tokian aski jende ganza
hegen erosteko muayena dutenak (Eta hori ez ditake asma
bere jendez huten ari den herri batean). Bigarrenik, industria
haren albatzeko behar dira anhitz jende eskolatu, eta anhitz
langile orako tresnerien ibiltzeko Kapable direnak.

Nahiz betar-gai horiek laundiak diren, ez dira ezin eginak;
horiek ez bezelako trabak eta herstunak garbaitzen dituzte
hor karat, hirietarat edo ameriketarat, jukain diren eskualdunek!

Orai lasteko, aski litazke laszea bi chede laltzarrik:

Bata, jenden jantzia gelchiarazi, eran nahi baita gostarik gosta
hegeri luzi pidea eman.

Bigarrena, gure gazten albatzeko moldeak Khambiatu, edo, izaitelotz,
gazte horien eman, orako ganzen estatua ikusiz, araberako akaba
eta jakitateak; zoinak baitespadaletak baita denstunak biltzekotz.

Orai artino gazte batek aski zuen ikastea lece indararen baliatzen;
orai betar du jakin buruz lanean, indarrez bezela.

Bi chede horiek obratzen badira (jenden kolokaraztea eta gazterian)

argitzea) ez izan gumarik sasas, izanen da, eta nahikoa !!
Eta Estrial Iberiaren atchatezua zombiet artiki laburren afera
laiteke.

Kaliforniarra

